

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2018/345**(2017. gada 14. novembris),****ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES papildina attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, kuros konkretizēti kritēriji attiecībā uz finanšu iestāžu vai vienību aktīvu un saistību vērtības noteikšanas metodiku****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 36. panta 15. punktu,

tā kā:

- (1) Noregulējuma scenārijā ir svarīgi nošķirt starp sākotnējo vērtējumu, ar ko tiek novērtēts, vai ir izpildīti kapitāla instrumentu norakstīšanas un konversijas nosacījumi vai noregulējuma nosacījumi, no vienas puses, un vēlāku vērtējumu, uz ko tiek balstīts lēmums par viena vai vairāku noregulējuma instrumentu piemērošanu, no otras puses. Saistībā ar sākotnējo vērtēšanu ir atbilstīgi nodrošināt, ka, konstatējot, vai ir izpildīti noregulējuma nosacījumi vai kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konversijas nosacījumi, tiek veikts taisnīgs un reālistisks vērtējums par vienības aktīviem un saistībām. Tādas vēlākas vērtēšanas vajadzībām, uz kuru tiek balstīts lēmums par noregulējuma darbībām, ir svarīgi nodrošināt, ka vērtējums par vienības aktīviem un saistībām, no kura ir atkarīga izvēle par noregulējuma darbību un kapitāla instrumentu potenciālas norakstīšanas vai konversijas apmēru darbībasprājas trūkuma gadījumā, tiek balstīts uz taisnīgiem, piesardzīgiem un reālistiskiem pieņēmumiem.
- (2) Lai nodrošinātu, ka vērtējums ir taisnīgs, piesardzīgs un reālistisks, ir svarīgi, ka ar to tiek aplēsta to notikumu ietekme, kas notikuši pirms jebkuras noregulējuma darbības vai pirms tam, kad tiek īstenotas pilnvaras darbībasprājas trūkuma gadījumā veikt kapitāla instrumentu norakstīšanu vai konversiju, kā arī veikt dažādas darbības, ko varētu veikt noregulējuma iestāde.
- (3) Vērtētājam vajadzētu būt piekļuvei jebkuriem nozīmīgas informācijas un speciālo zināšanu avotiem, piemēram, iestādes iekšējai uzskaitēi, sistēmām un modeļiem. Noregulējuma iestādei būtu jānovērtē iekšējo resursu un sistēmu spēja atbalstīt noregulējuma vērtējumus saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 15. pantu veikta noregulējuma novērtējuma ietvaros. Vērtētājam vajadzētu būt atļautam arī slēgt vienošanos par speciālistu konsultācijām vai speciālām zināšanām. Speciālistu konsultāciju vai speciālo zināšanu pieejamība varētu būt nozīmīga, piemēram, tam, lai saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 8. punktu sagatavotu aplēsi par atšķirībām piemērojamā režīmā. Tādēļ noregulējuma iestādei vajadzētu būt apmierinātai ar to, ka vērtētājam ir piekļuve sarakstam ar visiem prasījumiem, tostarp eventualiemi prasījumiem pret vienību, kuri klasificēti pēc to tiesībām un prioritātes parastā maksātnespējas procesā, vai arī piekļuve atbilstošām juridiskām speciālām zināšanām, kas nepieciešamas šāda saraksta sagatavošanai.
- (4) To, vai kāda vienība kļūst vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga [nonāk vai, iespējams, nonāks grūtībās], varētu konstatēt kompetentā iestāde vai noregulējuma iestāde, ievērojot Direktīvas 2014/59/ES 32. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētos nosacījumus. Lai konstatētu, vai kāda iestāde kļūst vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga [nonāk vai, iespējams, nonāks grūtībās], kompetentajai iestādei būtu jāņem vērā šīs regulas II nodaļā paredzētais vērtējums, ja tāds jau ir pieejams, un būtu jāņem vērā vadlīnijas, ko izdevusi Eiropas Banku iestāde (EBI) saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 32. panta 6. punktu, kuru mērķis ir veicināt ar šāda noregulējuma nosacījuma noteikšanu saistītās prakses konvergenci.
- (5) Vērtējumiem, ko kompetentā iestāde vai noregulējuma iestāde var izmantot, lai informēti konstatētu, vai ir izpildīti noregulējuma nosacījumi vai kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konversijas nosacījumi, vajadzētu būt saskanīgiem ar piemērojamo grāmatvedības un prudenciālās uzraudzības normatīvo regulējumu. Tomēr vērtētājam vajadzētu būt iespējām atkāpties no pieņēmumiem, kurus izdarījusi vienības vadība un ar kuriem tiek

⁽¹⁾ OVL 173, 12.6.2014., 190. lpp.

sagatavoti finanšu pārskati, ciktāl šāda atkāpe saskan ar piemērojamo grāmatvedības un prudenciālās uzraudzības normatīvo regulējumu. Ja tiek izdarīta atkāpe no šiem pieņēmumiem, vērtējums būtu jābalsta uz labāko pieejamo informāciju un jāsaskaņo ar esošajām uzraudzības vadlīnijām vai citiem vispāratzītiem grāmatvedības standartu interpretācijas avotiem, lai sniegtu vienības finansiālā stāvokļa patiesu un reālistisku atspoguļojumu.

- (6) Ir atbilstīgi ieviest noteikumus, kas nodrošina, ka vērtējumi, kuri paredzēti noregulējuma darbību informētas izvēles un satura formulēšanai vai kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konversijas apmēra noteikšanai darbības spējas trūkuma gadījumā, ir taisnīgi, piesardzīgi un reālistiski, lai nodrošinātu, ka visi zaudējumi tiek pilnā mērā atzīti noregulējuma instrumentu piemērošanas brīdī vai tiek izmantotas pilnvaras norakstīt vai konvertēt attiecīgos kapitāla instrumentus. Izvēle attiecībā uz vispiemērotāko novērtēšanas principu (turēšanas vērtību vai atsavināšanas vērtību) būtu jāizdara attiecībā uz konkrētām noregulējuma darbībām, kuras apsver noregulējuma iestāde.
- (7) Ir atbilstīgi, ka vērtējumos, kuri paredzēti noregulējuma darbību informētas izvēles un satura formulēšanai vai kapitāla instrumentu norakstīšanas vai konversijas apmēra noteikšanai darbības spējas trūkuma gadījumā tiek noteikta saimnieciskā vērtība, nevis uzskaites vērtība. Šajos vērtējumos būtu jāapsver naudas plūsmu pašreizējā vērtība, ko vienība pamatoti var sagaidīt, pat ja tam nepieciešama atkāpe no grāmatvedības vai prudenciālās vērtēšanas regulējuma.
- (8) Vērtējumos, kuri paredzēti noregulējuma darbību informētas izvēles un satura formulēšanai, būtu jāatspoguļo, ka naudas plūsmas varētu rasties no tā, ka turpinās aktīvu turējums, tomēr būtu jāņem vērā noregulējuma potenciālā ietekme uz turpmākām naudas plūsmām un taisnīgiem, piesardzīgiem un reālistiskiem pieņēmumiem attiecībā uz saistību neizpildes rādītājiem un zaudējumu smagumu. Turklāt, lai konstatētu akciju pēckonversijas pašu kapitāla vērtību, vērtētājam vajadzētu būt iespējai ņemt vērā pamatotas prognozes attiecībā uz franšīzes vērtību.
- (9) Alternatīvi, ja vienībai trūkst spējas turēt aktīvus vai ja to atsavināšana tiek uzskatīta par nepieciešamu vai atbilstošu, lai sasniegtu noregulējuma mērķus, vērtējumam būtu jāatspoguļo tas, ka šīs naudas plūsmas varētu rasties no aktīvu, saistību vai komercdarbības virzienu atsavināšanas, kas novērtēti noteiktā atsavināšanas laikposmā.
- (10) Atsavināšanas vērtība vispār būtu jāsaprot kā ekvivalenta novērotajai tirgus vērtībai, ko varētu iegūt tirgū attiecībā uz konkrētu aktīvu vai aktīvu grupu un kas varētu atspoguļot diskontu, kurš ir atbilstošs, ņemot vērā nodoto aktīvu apmēru. Tomēr vērtētājam vajadzētu būt iespējai attiecīgā gadījumā, ņemot vērā pasākumus, kas veicami noregulējuma shēmas ietvaros, konstatēt atsavināšanas vērtību, piemērojot šādas novērojamas tirgus vērtības samazinājumu attiecībā uz potenciālu paātrinātu pārdošanas diskontu. Ja aktīviem nav likvīda tirgus, atsavināšanas vērtība būtu jākonstatē, atsaucoties uz novērotajām cenām tirgos, kuros tiek tirgoti līdzīgi aktīvi, vai uz paraugaprēķiniem, kuros tiek izmantoti novērojami tirgus parametri ar diskontienu attiecībā uz nelikviditāti, kas atbilstīgi atspoguļota. Ja tiek apsvērta uzņēmuma pārdošana vai pagaidu iestādes instrumenta izmantošana, varētu tikt ņemtas vērā pamatotas prognozes attiecībā uz franšīzes vērtību, kad tiek konstatēta atsavināšanas vērtība.
- (11) Nolūkā nodrošināt saskaņību starp Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 8. punktā paredzēto aprēķinu par aplēsi, kas izriet no sagaidāmā režīma, kas būtu bijis piemērojams akcionāriem un katrai kreditoru kategorijai, ja iestādes vai vienības darbība tiktu izbeigta parastā maksātnespējas procesā, un vērtējumu pēc noregulējuma saskaņā ar šīs direktīvas 74. pantu, ir svarīgi, ka vērtētājs izmanto kritērijus, kas attiecīgā gadījumā noteikti attiecībā uz šādu vērtēšanu.
- (12) Provizoriskskāajā vērtēšanā saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 9. punktu, uz kuru tiek balstīts lēmums par atbilstošu noregulējuma darbību veikšanu, būtu jāiekļauj rezerve, kas paredzēta papildu zaudējumu apmēra tuvināšanai. Šī rezerve būtu jābalsta uz taisnīgu, piesardzīgu un reālistisku novērtējumu par šiem papildu zaudējumiem. Lēmumi un pieņēmumi, uz kuriem balstīts rezerves aprēķins, būtu pienācīgi jāizskaidro un jāpamato vērtēšanas ziņojumā.
- (13) Attiecībā uz Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 15. punkta a) un c) apakšpunktā minēto vērtējumu, vērtētājam būtu jāizskaidro un jāpamato galvenie pieņēmumi, nenoteiktība un vērtējuma jutīgums attiecībā pret šādiem galvenajiem pieņēmumiem un nenoteiktību. Vērtēšanas ziņojumā būtu jāiekļauj nozīmīgas atšķirības starp vērtējumā izmantotiem pieņēmumiem un pieņēmumiem, uz kuriem balstīta grāmatvedības vai regulatīvā informācija, ja tā zināma vērtētājam. Minētajā ziņojumā vērtētājam būtu arī jānorāda saistīta papildu informācija, kas, vērtētājaprāt, būtu noderīga noregulējuma iestādei.

- (14) Šajā regulā būtu jānosaka vienīgi kritēriji vērtēšanai saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. pantu. Tiem nebūtu jāaizstāj vai jāgroza grāmatvedības principi un standarti vai prudenciālās uzraudzības normatīvais regulējums, kas vienībām piemērojams no noregulējuma atšķirīgā kontekstā. Tomēr vajadzētu būt iespējamam izmantot informāciju, kas izriet no vērtējuma, lai varētu apzināt potenciālus gadījumus, kuros vienība nepareizi piemērotu grāmatvedības standartus vai prudenciālās uzraudzības normatīvo regulējumu, vai lai varētu konstatēt izmaiņas vienības grāmatvedības politikā vai pieņēmumos vai spriedumos, kuri ietekmē aktīvu un saistību apmēra konstatēšanu. Šie apstākļi būtu jāņem vērā, piemēram, sagatavojot atjaunināto bilanci saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 6. punktu. Šajā nolūkā vērtētājam būtu jāsniedz atbilstošs paskaidrojums par atšķirībām starp esošo bilanci un atjaunināto bilanci.
- (15) Šī regula ir balstīta uz regulatīvo tehnisko standartu projektu, ko Komisijai iesniegusi EBI.
- (16) EBI ir veikusi atklātu sabiedrisko apspriešanu par regulatīvo tehnisko standartu projektu, uz kuru balstīta šī regula, izvērtējusi potenciālās saistītās izmaksas un ieguvumus un lūgusi atzinumu no Banku nozares ieinteresēto personu grupas, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 ⁽¹⁾ 37. pantu,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Definītie termini

Šajā regulā ir lietoti šādi definīti termini:

- a) "vērtēšana" ir vienības aktīvu un saistību novērtējums, ko vērtētājs veic saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 1. punktu, vai provizoriska vērtēšana, ko attiecīgi noregulējuma iestāde vai vērtētājs veic saskaņā ar minētās direktīvas 36. panta 2. vai attiecīgi 9. punktu;
- b) "vērtētājs" ir neatkarīgais vērtētājs Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2016/1075 ⁽²⁾ 38. panta izpratnē vai noregulējuma iestāde, kas veic provizorisku vērtēšanu saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 2. un 9. punktu;
- c) "vienība" ir finanšu iestāde vai vienība, kas minēta Direktīvas 2014/59/ES 1. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunktā;
- d) "patiesā vērtība" ir cena, kas tiktu saņemta, pārdodot aktīvus, vai samaksāta, nododot saistības pienācīgā darījumā starp tirgus dalībniekiem vērtējuma datumā, kā noteikts attiecīgajā grāmatvedības regulējumā;
- e) "turēšanas vērtība" ir tādu naudas plūsmu pašreizējā vērtība, diskontēta pēc attiecīgas likmes, kuras vienība ar taisnīgiem, piesardzīgiem un reālistiskiem pieņēmumiem var pamatot sagaidīt no konkrētu aktīvu un saistību paturēšanas, ņemot vērā faktoros, kuri ietekmē klientu vai darījuma partneru rīcību vai citus vērtēšanas parametrus noregulējuma kontekstā;
- f) "atsavināšanas vērtība" ir novērtēšanas princips, kas minēts 12. panta 5. punktā;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regula (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2016. gada 23. marta Deleģētā regula (ES) 2016/1075, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem, ar kuriem precizē atveseļošanas plānu, noregulējuma plānu un grupas noregulējuma plānu saturu, minimālos kritērijus, kas kompetentajai iestādei ir jānovērtē attiecībā uz atveseļošanas plāniem un grupas atveseļošanas plāniem, nosacījumus grupas finansiālajam atbalstam, prasības neatkarīgiem vērtētājiem, norakstīšanas un konvertācijas pilnvaru līgumisku atzīšanu, paziņošanas prasību un apturēšanas paziņojuma procedūras un saturu un noregulējuma kolēģiju operatīvās funkcijas (OV L 184, 8.7.2016., 1. lpp.).

- g) "franšizes vērtība" ir to naudas plūsmu neto tagadnes vērtība, kuras var pamatoti sagaidīt no aktīvu un saistību vai uzņēmumu uzturēšanas un atjaunošanas, tai skaitā attiecīgo komercdarbības iespēju ietekme, tostarp tādu iespēju ietekme, kuras izriet no dažādajām noregulējuma darbībām, kuras novērtē vērtētājs. Franšizes vērtība var būt augstāka vai zemāka nekā vērtība, kas izriet no vērtējuma datumā pastāvošo aktīvu un saistību līgumiskajiem noteikumiem un nosacījumiem;
- h) "pašu kapitāla vērtība" ir nodoto vai emitēto akciju aplēstā tirgus cena, kas izriet no vispārpieņemtu vērtēšanas metodiku piemērošanas. Atkarībā no aktīvu vai komercdarbības būtības pašu kapitāla vērtība var ietvert franšizes vērtību;
- i) "novērtēšanas princips" ir pieeja tāda attiecīgā naudiskā apmēra noteikšanai, kādā vērtētājs norāda aktīvus vai saistības;
- j) "noregulējuma diena" ir diena, kurā saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 82. pantu pieņemts lēmums par vienības noregulējuma sākšanu.

2. pants

Vispārīgi kritēriji

1. Veicot vērtēšanu, vērtētājs ņem vērā apstākļus, kuri ietekmē sagaidāmās naudas plūsmas saistībā ar vienības aktīviem un saistībām un tiem piemērojamās diskonta likmes, un ievēro mērķi patiesi atspoguļot vienības finanšu stāvokli tai aktuālo iespēju un risku kontekstā.
 2. Vērtētājs atklāj un pamato galvenos vērtēšanā izmantotos pieņēmumus. Ikvienu vērtēšanā izdarītu atkāpi no pieņēmumiem, kurus vienības vadība izmanto, gatavojot finanšu pārskatus un aprēķinot vienībai regulatīvo kapitālu un kapitāla prasības, attaisno ar labāko pieejamo informāciju.
 3. Vērtētājs sniedz labāko iespējamo punktaplēsi par konkrētu aktīvu, saistību vai to kombināciju vērtību. Attiecīgā gadījumā vērtēšanas rezultātus sniedz arī vērtību diapazonu veidā.
 4. Šajā regulā noteiktie kritēriji atsevišķu vienības aktīvu un saistību apmēra novērtēšanai attiecīgos apstākļos attiecas arī uz aktīvu portfeļu vai grupu vai aktīvu un saistību kombināciju, uzņēmumu vai vienības kopuma apmēra novērtēšanu.
 5. Vērtēšanā kreditorus iedala kategorijās pēc to prioritātes ranga saskaņā ar piemērojamām maksātnespējas tiesību normām, un tā ietver šādas aplēses par:
 - a) katras kategorijas prasījumu vērtību saskaņā ar piemērojamām maksātnespējas tiesību normām un, ja tas ir nozīmīgi un iespējams, saskaņā ar prasītāju tiesībām, kas paredzētas līgumos;
 - b) naudu, ko katra kategorija saņemtu, ja vienības darbība tiktu izbeigta parastā maksātnespējas procesā;
- Aprēķinot aplēses saskaņā ar pirmās daļas a) un b) apakšpunktu, vērtētājs var attiecīgi piemērot Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2018/344, vērtēšana pēc noregulējuma) 4. pantā izklāstītos kritērijus.
6. Ja tas ir atbilstīgi un iespējami, ņemot vērā vērtēšanas norises laiku un ticamību, noregulējuma iestāde var pieprasīt vairākus vērtējumus. Šādā gadījumā noregulējuma iestāde nosaka kritērijus, pēc kuriem nosaka, kā šos vērtējumus izmanto Direktīvas 2014/59/ES 36. pantā minētajām vajadzībām.

3. pants

Vērtējuma datums

Vērtējuma datums ir viens no šādiem datumiem:

- a) atsaucis datums, ko vērtētājs noteicis, balstoties uz datumu, kas pēc iespējas tuvs datumam (pirms tā), kurā sagaidāms noregulējuma iestādes lēmums sākt vienības noregulējumu vai izmantot pilnvaras norakstīt vai konvertēt kapitāla instrumentus;

- b) ja tiek veikta galīga *ex post* vērtēšana, kas paredzēta Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 10. punktā, – noregulējuma diena;
- c) attiecībā uz saistībām, kas izriet no atvasinātā instrumenta līgumiem, – laika brīdis, kas noteikts saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2016/1401 ⁽¹⁾ 8. pantu.

4. pants

Informācijas avoti

Vērtēšanu balsta uz informāciju, kura attiecas uz vērtējuma datumu un kuru vērtētājs uzskata par nozīmīgu. Papildus vienības finanšu pārskatiem, ar tiem saistītiem revīzijas ziņojumiem un regulatīvajiem pārskatiem par laikposmu, kas beidzas pēc iespējas tuvu vērtējuma datumam, šāda nozīmīga informācija var ietvert:

- a) atjauninātos finanšu pārskatus un regulatīvos pārskatus, kurus vienība sagatavojusi par datumu, kas pēc iespējas tuvs vērtējuma datumam;
- b) skaidrojumu par galvenajām metodikām, pieņēmumiem un spriedumiem, kurus vienība izmanto, lai sagatavotu finanšu pārskatus un regulatīvos pārskatus;
- c) vienības uzskaitē ietvertos datus;
- d) nozīmīgus tirgus datus;
- e) secinājumus, ko vērtētājs izdarījis no apspriešanās ar vadību un revidentiem;
- f) uzraudzības novērtējumus par vienības finansiālo stāvokli (ja pieejami), tai skaitā informāciju, kas iegūta saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 27. panta 1. punkta h) apakšpunktu;
- g) nozares mēroga novērtējumus par aktīvu kvalitāti, ja tie nozīmīgi vienības aktīviem, kā arī spriedzes testa rezultātus;
- h) savu nozares konkurentu vērtējumus, kas pienācīgi pielāgoti, lai ņemtu vērā vienības konkrētos apstākļus;
- i) vēsturisku informāciju, kas pienācīgi pielāgota, lai izslēgtu faktorus, kuri vairs nav nozīmīgi, un lai iekļautu citus faktorus, kas nav ietekmējuši vēsturisko informāciju; vai
- j) tendenču izvērtējumus, kas pienācīgi pielāgoti, lai ņemtu vērā vienības konkrētos apstākļus.

5. pants

Grupās mehānismu ietekme

1. Ja vienība ietilpst grupas sastāvā, vērtētājs ņem vērā to, kā spēkā esošie līgumiskie grupas iekšējie atbalsta mehānismi var ietekmēt aktīvu un saistību vērtību, ja konkrētajos apstākļos pastāv varbūtība, ka šie mehānismi tiks iedarbināti.
2. Vērtētājs citu formālu vai neformālu grupas iekšējo mehānismu ietekmi ņem vērā vienīgi tad, ja konkrētajos apstākļos pastāv varbūtība, ka grupas problemātiskā finansiālā stāvokļa kontekstā vai noregulējuma ietvaros šie mehānismi turpinās pastāvēt.
3. Vērtētājs konstatē, vai grupas ietvaros ir pieejami kādas vienības resursi, lai varētu segt citu grupā ietilpstošu vienību zaudējumus.

6. pants

Vērtēšanas ziņojums

Vērtētājs sagatavo noregulējuma iestādei adresētu vērtēšanas ziņojumu, kas ietver vismaz šādus elementus:

- a) ja vien Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 9. punktā nav noteikts citādi, minētās direktīvas 36. panta 6. punkta a)–c) apakšpunktā norādīto informāciju;
- b) ja vien Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 9. punktā nav noteikts citādi, Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 8. punktā minēto informāciju;

⁽¹⁾ Komisijas 2016. gada 23. maija Deleģētā regula (ES) 2016/1401, ar ko attiecībā uz regulatīviem tehniskiem standartiem par metodēm un principiem tādu saistību vērtēšanai, kas izriet no atvasinātajiem instrumentiem, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu (OV L 228, 23.8.2016., 7. lpp.).

- c) vērtējumu par saistībām, kas izriet no atvasinātajiem instrumentiem, kuri izmantoti saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2016/1401;
- d) vērtējuma kopsavilkumu, kas ietver skaidrojumu par labāko iespējamo punktaplēsi, vērtību diapazoniem un vērtēšanas nenoteiktības iemesliem;
- e) skaidrojumu par galveno metodiku un pieņēmumiem, ko vērtētājs izmanto, veicot vērtēšanu, to, cik vērtējums ir jutīgs pret metodikas un pieņēmumu izvēli un, ja iespējams, skaidrojumu par to, kā šī metodika un pieņēmumi atšķiras no tiem, kas izmantoti citiem nozīmīgiem vērtējumiem, tostarp pagaidu noregulējuma vērtējumiem;
- f) papildu informāciju, kas, pēc vērtētāja uzskata, būtu noderīga noregulējuma iestādei vai kompetentai iestādei Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 1.–11. punkta vajadzībām.

II NODAĻA

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI 36. PANTA 4. PUNKTA a) APAKŠPUNKTA VAJADZĪBĀM

7. pants

Vispārīgi principi

1. Vērtējumus Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 4. punkta a) apakšpunktā minētajām vajadzībām balsta uz taisnīgiem un reālistiskiem pieņēmumiem, un ar tiem cenšas nodrošināt, ka pilnā mērā tiek atzīti attiecīgā scenārija zaudējumi. Ja šāds vērtējums ir pieejams, attiecīgi kompetentā iestāde vai noregulējuma iestāde to izmanto, lai konstatētu, ka iestāde "kļūst vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga" [nonāk vai, iespējams, nonāks grūtībās], kā minēts Direktīvas 2014/59/ES 32. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Balstoties uz spēkā esošajām uzraudzības vadlīnijām vai citiem vispārārstzītiem avotiem, kuros noteikti kritēriji, kas noder dažādu aktīvu un saistību veidu taisnīgai un reālistiskai novērtēšanai, vērtētājs var apstrīdēt pieņēmumus, datus, metodiku un spriedumus, uz kuriem vienība balstījusi savus vērtējumus obligāto finanšu pārskatu vajadzībām vai regulatīvā kapitāla un kapitāla prasību aprēķināšanai, bet neņem tos vērā vērtēšanā.
2. Vērtētājs konstatē vispiemērotāko vērtēšanas metodiku, kas var balstīties uz vienības iekšējiem modeļiem, ja vērtētājs to uzskata par atbilstošu, ņemot vērā vienības risku pārvaldības regulējuma būtību un pieejamo datu un informācijas kvalitāti.
3. Vērtējumi saskan ar piemērojamo grāmatvedības un prudenciālās uzraudzības normatīvo regulējumu.

8. pants

Jomas, kurām nepieciešama īpaša uzmanība vērtēšanā

Vērtētājs īpašu uzmanību pievērš jomām, kuras pakļautas ievērojamai vērtēšanas nenoteiktībai, kas ievērojami ietekmē vērtējumu kopumā. Attiecībā uz šīm jomām vērtētājs vērtēšanas rezultātus sniedz labāko iespējamo punktaplēšu veidā un attiecīgā gadījumā 2. panta 3. punktā noteikto vērtības diapazonu veidā. Šīs jomas ietver:

- a) aizdevumus vai aizdevumu portfeļus, ar kuriem saistītās, sagaidāmās naudas plūsmas atkarīgas no darījuma partnera spējas, vēlmes vai stimula izpildīt savu pienākumu, ja šīs prognozes ietekmē pieņēmumi attiecībā uz pārkāpumu rādītājiem, saistību neizpildes varbūtību, zaudējumiem saistību neizpildes gadījumā vai instrumenta raksturiezīmēm, it īpaši tad, ja par to liecina ar aizdevumu portfeli saistīto zaudējumu struktūra;
- b) atgūtos aktīvus, ar kuriem saistītās naudas plūsmas ietekmē gan aktīva patiesā vērtība laikā, kad vienība veic saistītā nodrošinājuma vai ķīlas priekšmeta piespiedu atsavināšanu, gan šādas vērtības sagaidāmā attīstība pēc piespiedu atsavināšanas;
- c) instrumentus, kuri novērtēti patiesajā vērtībā, ja šīs patiesās vērtības konstatēšana saskaņā ar grāmatvedības vai prudenciālās uzraudzības prasībām par to novērtēšanu pēc tirgus vai novērtēšanu pēc modeļa, ņemot vērā konkrētos apstākļus, vairs nav piemērojama vai nav derīga;
- d) nemateriālo vērtību un nemateriālos aktīvus, ja vērtības samazinājuma tests var būt atkarīgs no subjektīva sprieduma, tai skaitā attiecībā uz saprātīgā scenārijā panākamu naudas plūsmu, diskonta likmēm un naudas plūsmu radošo vienību perimetru;
- e) juridiskus strīdus un regulatīvās darbības, ar kurām saistītās sagaidāmās naudas plūsmas var būt pakļautas dažādu pakāpju nenoteiktībai attiecībā uz to apmēru un/vai norises laiku;
- f) posteņus, kas ietver pensiju aktīvus un saistības, un atliktā nodokļa posteņus.

*9. pants***Vērtēšanu ietekmējoši faktori**

1. Vērtētājs ņem vērā vispārīgus faktoros, kas var ietekmēt galvenos pieņēmumus, uz kuriem balstītas aktīvu un saistību vērtības 8. pantā minētajās jomās, tostarp šādus faktoros:
 - a) apstākļus ekonomikā un nozarē, kuri ietekmē vienību, tostarp nozīmīgas norises tirgū;
 - b) vienības komercdarbības modeli un izmaiņas tās stratēģijā;
 - c) vienības aktīvu atlases kritērijus, tostarp aizdevumu riska parakstīšanas politiku;
 - d) apstākļus un praksi, kas, visticamāk, var izraisīt satricinājumus maksājumu jomā;
 - e) apstākļus, kas ietekmē parametrus, kuri tiek izmantoti, lai konstatētu risksvērtus aktīvus minimālā kapitāla prasību aprēķināšanai;
 - f) vienības finanšu struktūras ietekmi uz vienības spēju paturēt aktīvus uz sagaidāmo turēšanas laikposmu un vienības spēju radīt prognozējamās naudas plūsmas;
 - g) vispārīgas vai ar konkrēto vienību saistītas bažas par likviditāti vai finansējumu.
2. Vērtētājs skaidri nošķir būtisku nerealizētu kapitāla pieaugumu, kas konstatēts vērtēšanas procesā, ciktāl šāds pieaugums nav atzīts vērtēšanā, un vērtēšanas ziņojumā sniedz pienācīgu informāciju par ārkārtas apstākļiem, kas izraisījuši šo pieaugumu.

III NODAĻA

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI 36. PANTA 4. PUNKTA b), c), d), e), f) UN g) APAKŠPUNKTA UN 36. PANTA 9. PUNKTA OTRĀS DAĻAS VAJADZĪBĀM*10. pants***Vispārīgi principi**

1. Vērtētājs novērtē katras noregulējuma darbības, ko noregulējuma iestāde varētu apstiprināt, ietekmi uz vērtējumu, lai nodrošinātu informētus lēmumus, kas minēti Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktā. Neskarot vērtētāja neatkarību, noregulējuma iestāde var apspriesties ar vērtētāju, lai konstatētu šīs iestādes apsvērto noregulējuma darbību diapazonu, tai skaitā darbības, kas ietvertas noregulējuma plānā vai, ja pastāv atšķirības, ierosinātā noregulējuma shēmā.
2. Lai nodrošinātu taisnīgu, piesardzīgu un reālistisku vērtēšanu, vērtētājs attiecīgā gadījumā, apsprieties ar noregulējuma iestādi, iesniedz atsevišķus vērtējumus, kas atspoguļo pietiekami dažādo noregulējuma darbību diapazona ietekmi.
3. Vērtētājs nodrošina, ka, piemērojot noregulējuma instrumentus vai izmantojot savas pilnvaras norakstīt vai konvertēt attiecīgos kapitāla instrumentus, zaudējumi saistībā ar vienības aktīviem tiek atzīti pilnā mērā pēc scenārijiem, kas nozīmīgi apsvērto noregulējuma darbību diapazoniem.
4. Ja vērtēšanā iegūtās vērtības ievērojami atšķiras no vērtībām, kuras vienība sniegusi finanšu pārskatos, vērtētājs šīs vērtēšanas pieņēmumus izmanto, lai veiktu informētus pielāgojumus pieņēmumos un grāmatvedības politikā, kuri nepieciešami atjauninātās bilances sagatavošanai, kas paredzēta Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 6. punktā, saskaņīgi ar piemērojamo grāmatvedības regulējumu. Attiecībā uz vērtētāja konstatētajiem zaudējumiem, kas nevar tikt atzīti atjauninātajā bilancē, vērtētājs konkrētā apmērā, apraksta zaudējumu konstatēšanas pamatā esošos iemeslus, kā arī to rašanās iespējamību un laikposmu.
5. Ja kapitāla instrumenti vai citas saistības ir konvertētas pašu kapitālā, vērtējumā sniedz aplēsi par pēckonversijas pašu kapitāla vērtību jaunajām akcijām, kas nodotas vai emitētas kā atlīdzība konvertēto kapitāla instrumentu turētājiem vai citiem kreditoriem. Balstoties uz šo aplēsi, saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 50. pantu nosaka konversijas likmi (vai likmes).

*11. pants***Novērtēšanas principa izraudzīšana**

1. Izvēloties vispiemērotāko novērtēšanas principu (vai principus), vērtētājs ņem vērā to noregulējuma darbību diapazonu, kuras pārbaudāmas saskaņā ar 10. panta 1. punktu.
2. Vērtētājs konstatē naudas plūsmas, kuras vienība, balstoties uz taisnīgiem, piesardzīgiem un reālistiskiem pieņēmumiem, var sagaidīt no esošiem aktīviem un saistībām pēc izskatīto noregulējuma darbību apstiprināšanas, piemērojot atbilstošu diskonta likmi, kas noteikta saskaņā ar 6. punktu.
3. Naudas plūsmas konstatē atbilstošā apkopojuma līmenī, diapazonā no atsevišķiem aktīviem un saistībām līdz portfeliem vai uzņēmumiem, pienācīgi ņemot vērā atšķirības riska profilos.
4. Ja 10. panta 1. punktā minētās noregulējuma darbības paredz, ka aktīvus un saistības patur vienība, kas joprojām ir darbību turpinoša iestāde, vērtētājs kā atbilstošo novērtēšanas principu izmanto turēšanas vērtību. Ja turēšanas vērtība tiek uzskatīta par taisnīgu, piesardzīgu un reālistisku, ar to var prognozēt tirgus apstākļu normalizāciju.

Turēšanas vērtību kā novērtēšanas principu neizmanto, ja aktīvi tiek nodoti aktīvu pārvaldības struktūrai saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 42. pantu vai pagaidu iestādei saskaņā ar minētās direktīvas 40. pantu, vai ja tiek izmantots uzņēmuma pārdošanas instruments saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 38. pantu.
5. Ja 10. panta 1. punktā minētās noregulējuma darbības paredz aktīvu pārdošanu, sagaidāmās naudas plūsmas atbilst atsavināšanas vērtībām, kas paredzētas sagaidāmajam atsavināšanas laikposmam.
6. Diskonta likmes nosaka, ņemot vērā naudas plūsmu norises laiku, riska profilu, finansēšanas izmaksas un tirgus apstākļus atbilstīgi aktīviem vai saistībām, kurus novērtē, apsvērto atsavināšanas stratēģiju un vienības finanšu stāvokli pēc noregulējuma.

*12. pants***Konkrēti faktori attiecībā uz sagaidāmo naudas plūsmu aplēsēm un diskontēšanu**

1. Naudas plūsmu aplēses vajadzībām vērtētājs, konstatējot mērīto aktīvu vai saistību galvenās raksturiezīmes, izmanto savas speciālās zināšanas. Vērtētājs izmanto savas speciālās zināšanas, arī konstatējot, kā šo aktīvu vai saistību turpināšana, potenciāla atjaunošana, pārfinansēšana, vērtības samazināšanās vai atsavināšana, kā paredzēts izskatītajā noregulējuma darbībā, ietekmē šīs naudas plūsmas.
2. Ja noregulējuma darbībā paredzēta vienība, kas tur aktīvus, uztur saistības vai turpina uzņēmumu, vērtētājs var ņemt vērā faktoros, kas potenciāli ietekmē turpmākās naudas plūsmas, tostarp šādus faktoros:
 - a) izmaiņas pieņēmumos vai prognozēs salīdzinājumā ar pieņēmumiem vai prognozēm, kuri pastāvēja vērtējuma datumā, kas saskan ar ilgtermiņa vēsturiskām tendencēm un saprātīgu laikposmu, kurš saskan ar apsvērto aktīvu turēšanas laikposmu vai paredzēts vienības atlabšanai; vai
 - b) papildu vai alternatīvas vērtēšanas bāzes vai metodikas, ko vērtētājs uzskata par atbilstošām un saskanīgām ar šo regulu, tai skaitā akciju pēckonversijas pašu kapitāla vērtības novērtēšanas kontekstā.
3. Attiecībā uz aktīvu un saistību grupām vai uzņēmumiem, kuriem paredzēta vērtības samazināšanās, vērtētājs ņem vērā pārstrukturizācijas izmaksas un ieguvumus.
4. Ja vienības stāvoklis liedz tai turēt kādus aktīvus vai turpināt uzņēmuma darbību vai ja noregulējuma iestāde pārdošanu uzskata par citādi nepieciešamu, lai sasniegtu noregulējuma mērķus, sagaidāmās naudas plūsmas pielīdzina atsavināšanas vērtībām, kas sagaidāmas konkrētā atsavināšanas laikposmā.

5. Vērtētājs atsavināšanas vērtību konstatē, balstoties uz naudas plūsmām, no kurām atskaitītas atsavināšanas izmaksas un sniegto galvojumu sagaidāmā vērtība, kuras vienība var pamatoti sagaidīt pašreizējos tirgus apstākļos, veicot aktīvu vai saistību pienācīgu pārdošanu vai nodošanu. Attiecīgā gadījumā, ņemot vērā pasākumus, kas veicami noregulējuma shēmas ietvaros, vērtētājs var konstatēt atsavināšanas vērtību, šajā pārdošanā vai nodošanā novērotajai tirgus vērtībai piemērojot samazinājumu par potenciālu paātrinātas pārdošanas diskontu. Lai konstatētu tādu aktīvu atsavināšanas vērtību, kuriem nav likvīda tirgus, vērtētājs apsver tādos tirgos novērojamās cenas, kuros tiek tirgoti līdzīgi aktīvi, vai paraugaprēķinus, izmantojot novērojamos tirgus parametrus, diskontējot tos par nelikviditāti (ar atbilstošu atspoguļojumu).

6. Vērtētājs ņem vērā faktorus, kas varētu ietekmēt atsavināšanas vērtības un atsavināšanas laikposmus, tostarp šādus faktorus:

- a) līdzīgos darījumos novērotas atsavināšanas vērtības un atsavināšanas laikposmus, kas pienācīgi pielāgoti, ņemot vērā atšķirības šo darījumu pušu komercdarbības modelī un finanšu struktūrā;
- b) konkrēta darījuma priekšrocības vai trūkumus, kas raksturīgi iesaistītajām personām vai tirgus dalībnieku apakškopai;
- c) konkrētas aktīvu vai uzņēmuma raksturiezīmes, kas var būt nozīmīgas vienīgi potenciālam pircējam vai tirgus dalībnieku apakškopai;
- d) sagaidāmās pārdošanas iespējamo ietekmi uz vienības franšīzes vērtību.

7. Novērtējot uzņēmumu vērtību uzņēmuma vai pagaidu iestādes instrumenta pārdošanas izmantošanas vajadzībām, vērtētājs var ņemt vērā saprātīgas prognozes attiecībā uz franšīzes vērtību. Šādas prognozes attiecībā uz franšīzes vērtību ietver vērtību, kas izriet no aktīvu atjaunošanas, atvērta portfeļa pārfinansēšanas vai komercdarbības turpināšanas vai atsākšanas noregulējuma darbību kontekstā.

8. Ja vērtētājs konstatē, ka, saprātīgi spriežot, nav reālistisku izredžu atsavināt kādus aktīvus vai uzņēmumu, tam nav pienākuma konstatēt atsavināšanas vērtību, bet tas aprēķina aplēsi par saistītajām naudas plūsmām, balstoties uz nozīmīgām izredzēm par turpināšanu vai vērtības samazināšanos. Šī norma neattiecas uz aktīvu nodalīšanas instrumentu vai uzņēmuma pārdošanas instrumentu.

9. Attiecībā uz aktīvu grupas daļām vai uzņēmuma daļām, kas, visticamāk, tiks likvidētas parastā maksātnespējas procesa ietvaros, vērtētājs var ņemt vērā atsavināšanas vērtības un atsavināšanas laikposmus, kas novēroti izolēs, kurās iesaistīti līdzīgas būtības un stāvokļa aktīvi. Sagaidāmo naudas plūsmu konstatēšanā ņem vērā nelikviditāti, ticamu atsavināšanas vērtības konstatēšanai nepieciešamo sākumdatu trūkumu, un līdz ar to pastāvošo nepieciešamību paļauties uz vērtēšanas metodikām, kas balstītas uz nenovērojamiem sākumdatiem.

13. pants

Metodika par rezerves aprēķināšanu un iekļaušanu attiecībā uz papildu zaudējumiem

1. Lai ņemtu vērā to provizorisko vērtējumu nenoteiktību, kas sagatavoti saskaņā ar Direktīvas 2014/59/ES 36. panta 4. punkta b)–g) apakšpunktu, vērtētājs vērtējumā iekļauj rezervi, kura atspoguļo faktus un apstākļus, kas liecina par papildu zaudējumiem ar nenoteiktu apmēru vai norises laiku. Lai novērstu nenoteiktības divkāršu uzskaitīšanu, vērtētājs pienācīgi izskaidro un pamato pieņēmumus, uz kuriem balstīts rezerves aprēķins.

2. Lai konstatētu rezerves lielumu, vērtētājs apzina faktorus, kas līdz ar noregulējuma darbībām, kuras, visticamāk, tiks apstiprinātas, varētu ietekmēt sagaidāmās naudas plūsmas.

3. Vērtētājs 2. punkta vajadzībām var ekstrapolēt zaudējumus, kas aplēsti par daļu vienības aktīvu, uz vienības bilances pārējo daļu. Attiecīgā gadījumā vidējos zaudējumus, kas aplēsti attiecībā uz savu nozares konkurentu aktīviem, var arī ekstrapolēt, ievērojot nepieciešamos pielāgojumus attiecībā uz atšķirībām komercdarbības modelī un finanšu struktūrā.

14. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2017. gada 14. novembrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
Jean-Claude JUNCKER
